

Böyük qayıdışın yeni mərhələsi

2024-cü ilin təkcə ilk ayı ərzində yüzlərlə keçmiş məcburi köçkün əzəli yurduna qovuşub

Bu ilin ilk ayında Qarabağ və Şərqi Zəngəzura düz 6 dəfə köç həyata keçirilib, 170 ailə (649 nəfər) keçmiş məcburi köçkün əzəli yurduna qovuşub. Belə ki, yanvarın 18-dən etibarən müxtəlif tarixlərdə beş köç karvanı Füzuli, biri isə Laçın şəhərinə yola salınıb, sevincle yurdlarına dönmək üçün ailələrə yeni evlərinin açarları təqdim olunub. Bütün bunlar isə göstərir ki, 2024-cü il Böyük qayıdışın yeni və mühüm mərhələsi olacaq.

Doğma obada yeni həyat

Qazandığımız tarixi qələbələr Qarabağ və Şərqi Zəngəzura da yeni həyat bəxş edib, onilliklər boyu torpaq həsrəti ilə yaşayan insanların yurd həsrətini dindirib.

Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycan dövlətinin işğaldan azad edilən torpaqlarda həyata keçirdiyi mühüm quruculuq işləri qısa müddətdə bu yerlərə qayıdışı da gerçəkləşdirmək üçün mühüm zəmin yaradıb.

"Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda əksini tapan "İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış" Milli Prioritetinin icrasının təmin edilməsi məq-

sədilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair Dövlət Proqramı" qəbul edilib. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda quruculuğa start verilməsindən ötən üç il müddətində dövlət büdcəmizin əsas prioritetlərindən biri də milli hədəfimiz olan Böyük qayıdışa nail olunması istiqamətindədir.

10 min kvadratkilometr ərazidə aparılan böyük tikinti-quruculuq işlərinin sayəsində Qarabağ və Şərqi Zəngəzur başdan yaradılır, çoxsaylı yaşayış məntəqəsi yenidən qurulur. Bu yerlərdə böyük infrastruktur layihələri həyata keçirilir, avtomobil və dəmir yolları, uzunluğu kilometrərlə ölçülən nəhəng tunnelər çəkilir, su anbarları, məktəblər, xəstəxanalar, beynəlxalq hava limanları tikilib istifadəyə verilir. Həmçinin bu ərazilərdə nəinki Azərbaycanda, Cənubi Qafqazda ilk dəfə olaraq "ağıllı kənd və şəhərlər" salınır.

Çox qısa zamanda Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda iki beynəlxalq hava limanı - Füzuli və Zəngilan Hava limanları tikilərək istifadəyə verilib ki, bu da bölgənin hərtərəfli inkişafına mühüm töhfədir. Daha bir beynəlxalq hava limanının isə Laçında tikintisi sürətlə həyata keçirilir.

Erməni vəhşilərinin illərlə dağıtdığı tarixi, dini, mədəni abidələrimiz isə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bərpa olunur.

Böyük qayıdışın yeni mərhələsi

2024-cü ilin təkcə ilk ayı ərzində yüzlərlə keçmiş məcburi köçkün əzəli yurduna qovuşub

Əvvəli 1-ci səh.

Uğurlu yol

Dövlətimizin bu istiqamətdə gördüyü işlərin müvəffəqiyyətli nəticəsidir ki, 2022-ci il iyulun 19-da Zəngilanın Ağalı kəndinə sakinlərinin qaytarılması ilə Böyük qayıdışa uğurlu start verilib.

2023-cü ili isə başdan-başa bərpa edilən ərazilərimizə dönüşü şadlıq əhvalı içərisində keçirdik. Ötən ilin martında Tərtərin Talış kəndinin sakinləri yurda qayıdış sevincini yaşadılar. Mayda Laçın şəhərinin sakinləri doğma yurdlarına qovuşdular. Avqustun 18-də Füzuli şəhərinə, 25-də isə Laçın rayonunun yenedən salınan Zabux kəndinə ilk köç karvanı yola salındı. Ötən il ərzində fərqli tarixlərdə sadalanan ərazilərə xeyli qayıdış həyata keçirildi. Minlərlə keçmiş məcburi köçkün illərlə həsrət qaldıqları torpaqlarında yenedən xoşbəxt həyata başladılar.

Xəbər verildiyi kimi, 2024-cü ildə də Qarabağ və Şərqi Zəngəzura intensiv qayıdış həyata keçirilir. Artıq bu il yanvarın 18-də 30 ailə (127 nəfər), 22-də 30 ailə (106 nəfər), 24-də 30 ailə (125 nəfər), 26-da 30 ailə (104 nəfər), 29-da 27 ailə (115 nəfər) Füzuli şəhərinə, 30-da isə 23 ailə (72 nəfər) Laçın şəhərinə köçürülüb. Keçmiş məcburi köçkünlərin bu il qaytarılacaqları şəhərlər arasında Şuşa, Cəbrayıl, Kəlbəcər, Xankəndi, Xocalı da olacaq.

Ağdam, Zəngilan, Qubadlı şəhərlərinə isə keçmiş məcburi köçkünlərin 2025-ci ildə qayıtması nəzərdə tutulur.

Qayıdış hədəfi

İndiyədək 175 ailə (871 nəfər) Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinə, 20 ailə (90 nəfər) Tərtər rayonunun Talış kəndinə, 431 ailə (1627 nəfər) Laçın şəhərinə, 527 ailə (1969 nəfər) Füzuli şəhərinə, 203 ailə (783 nəfər) Laçın rayonunun Zabux kəndinə qayıdıb. Ümumilikdə isə 1356 ailə - 5340 nəfər öz doğma yurduna qovuşub. Ümumiyyətlə, Böyük qayıdış proqramına əsasən hədəf 2026-cı ilin sonuna qədər 140 min keçmiş məcburi köçkünü dədə-baba torpaqlarına qaytarmaqdır.

Qısa zamanda Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi tikinti-quruculuq işləri, o cümlədən qayıdış proqramının uğurla icra edilməsi onu göstərir ki, qarşıya qoyulan hədəflərə uğurla nail olunacaq və çox keçməz ki, bütün keçmiş məcburi köçkünlər qayıdış karvanları ilə yurdlarına dönərlər.

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*